

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 74 (2635) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 április 1

Anglia lángba akarja borítani a Balkánt

Eden és Dill Athénből Belgrádba készül

Felgyújtják a német falvakat a szerb tüntetők

Küszöbön áll az általános mozgósítás Jugoszláviában. — Macsek folytatja tanácskozásait a horvát politikusokkal

Belgrádból jelentik: (Budapesti Tudósító) A jugoszláv fővárosban nyugtalanság keletkezett az ország külpolitikai helyzete miatt. Ehhez járul még az is, hogy a legszigorúbb sajtóellenőrzést alkalmazzák és a lapok csak a hivatalos közleményeket tudathatják az olvasókkal. Mivel Von Heeren német követ hétfőn jelentéstételre Berlinbe utazott és a berlini jugoszláv követ Belgrádban tartózkodik, a diplomáciai tárgyalásokban egyelőre szünet állott be.

Zágrábba igen nagy számmal érkeznek horvát nemzetgyűlési képviselők és szenátorok, akik Macsekkel folytatnak beható tanácskozásokat.

Kossutics, a Horvát Parasztpárt helyettes elnöke, aki hétfőn Macsek megbízásából Belgrádban hivatalos tárgyalásokkal kezdte reggel gyorsvonattal visszaérkezett Zágrádba. Vele utazott Sutelj és Smolján horvát miniszter is. Kossutics mindennek előtt belgrádi küldetésének eredményéről számol be Macseknek.

A német külügyminiszteriumban — mint a Pest jelenti — a jugoszláv események keretében külön fejezetként kezelik a horvát kérdést. Hangoztatják, hogy Macseknek a többi horvát politikussal folytatott tárgyalásai hozták meg a döntést. Berlinben feltételezik, hogy a horvát vezető politikusok elsősorban saját népük érdekeit nézik. A horvátok szép bizonyítékát adták tengelybarátságuknak, amikor a minap a tengely mellett tüntetve — kénytelenek voltak elszenvadni, hogy a szerb rendőrség kivont karddal vult ellenük. Berlinben döntő mozzanatként jellemzik a berlini jugoszláv követ Belgrádba utazását. Utazását beható tanácskozások előzték meg a berlini külügyminiszterium legilletékesebb tényezőivel. Politikai körök ebből arra következtetnek, hogy a döntés már egész közel van. A német sajtó továbbra is feltűnő helyen közli a szerb és a szlovén németellenes nyugtalanságról szóló jelentéseket, amelyek arról számolnak be, hogy a kilengések Horvátországra it áterjedtek. A tüntetések a szerbek terhére írhatók. Berlini megállapítás szerint a horvátok már többször is tanúságot tettek a tengelyhatalmak iránti rokonérzésükről.

Zágrábból jelentik: (NTI) A Hrvatski Dnevnik „A kihívók munkában” címmel a többi között ezeket írja:

Néhány jelenségből arra lehet következtetni, hogy Zágrábban zavarokat akarnak előidézni, hogy ezzel Horvátország fővárosát valamint a horvátokat kedvezőtlen megvilágításba helyezik. Az ilyen kísérleteket csirájukban elfojtották, mert nem engedhetik meg, hogy egy maroknyi kis csoport a főváros általános képét más színben

tüntesse fel. Most magánosokat igyekeznek bevinni erre a célra, azért, hogy azt irhassák, Zágrábban felbomlott a rend.

A lap ezután azt ajánlja a polgárságnak, hogy akik zavaró kísérleteket tesznek, azokat azonnal adják át az első rendőrnek, vagy a horvát polgári védelem alakulatainak.

Aláaknázták a szerbek a bolgár-jugoszláv határvidéket

Szófiából jelenti Italo Zingarelli a Stampa tudósítója: A bolgár-jugoszláv határ mentén, a jugoszláv határőrök visszavonultak és az egész határvidéket aláaknázták. Csak a nemzetközi vonatok haladnak át a határkörzeten. A bolgár lakosságot különvonton Szerbia belsejébe szállították. Zingarelli megállapítja, hogy jugoszláv mozgósítás már március 24-én kezdődött, egy nappal a belvederi csatlakozás előtt. A mozgósítás április 3-án fejeződik be. A hadianyagszállító vonatok állandóan robognak.

Belgrádból jelentik: (NTI) A szerb országrészekben élő birodalmi németek

utolsó csoportja hétfőn este különvonton elhagyta Belgrádot. Ezzel egyidejűen az olaszok is elutaztak. Elutaztak a németek Horvátországból is.

Belgrádból jelentik: (MTI) A Putnik utazási iroda 500 személyes különvontata elindult Belgrádból Budapest felé. A jugoszláv hatóságok azonban Szabadkánál feltartóztatták a vonatot és visszafordították Belgrád felé.

Londonból jelentik: Az NST jelentése szerint hivatalosan közlik, hogy a belgrádi angol követ utasítására az összes angol nők elhagyták a jugoszláv fővárost. Istanbulba mentek. A zsidók is elhagyták Zágrábot.

Összevonták a szerb dunai hajóhadat

Temesvárról jelentik: (NTI) A román Bánságba újabb német kisebbségi menekültek érkeztek Jugoszláviából. A szerbek hétfőre virradó éjjel óta erős katonai őrzéssel elzárták a jugoszláv-román határt, úgy hogy hétfőn már csak mintegy 50 embernek sikerült átvergődni a határon. Elbeszélések szerint több száz német kisebbségi próbálkozik még átmenekülni. A romániai német népcsoport a menekültek számára tábort rendezett be. A román határhoz közel a temesvár—verseci vo-

nal mentén levő Stamura községből jelentik, hogy onnan két, a határon túl lévő községből Zichyfalváról és Kdvicsből tűzvész látható. A jugoszláv határról egyébként még azt is jelentik, hogy Olaszországnak szánt két román vasúti szállítmányt, egy búzával és egy kőolajjal megrakott vonatot a szerbek lefoglaltak. A Duna melletti Ujmoldova községből jelentik, hogy a szerb dunai hajóhadat a szerb oldalon levő kikötőben vonták össze. A tulsó partról harci dalok hallatszanak át, amelyeket szerb katonák énekelnek.

Egyre fenyegetőbbé válik a némettség helyzete

Az „Új Nemzedék” írja: Berlini jelentés szerint, egy baranyai német falut a szerb tüntetők felgyújtották.

Grácból jelentik: (NTI) A jugoszláv határról származó értesülés szerint a belgrádi hatóságoknak a külföld felé tett kijelentéseivel szemben

a jugoszláviai némettség helyzete egyre fenyegetőbbé válik. A felizgatott szerb elemek már nem elégszenek meg azzal, hogy az utcákon szidalmazzák és bántsák a németeket. Most már rendszeresen üldözik az egész német kisebbséget. A katonai szolgálatra behívott német nemzetiségű fiatalokat nem osztják be a csapatokhoz, hanem összeterelelik őket és erős őrizet alatt tartják. Egymásután tartóztatják le a németeket minden ok nélkül. A bánságban felgyújtják a német községeket.

A Romániába érkező menekültek elmondják, hogy a népcsoportok vezetőit behívják katonának a jugoszlávok, hogy a népcsoportok vezetői nélkül maradjanak. Az a gyanú forog fenn, hogy a behívottakat Dél-Szerbiában tábortban őrzik. A hatóságok a határmenti községekben kilakoltatják a polgári lakosságot.

Moszkvából jelentik: (NTI) A moszkvai Pravda megcáfolja az angol rádiókat azt a híret, amely szerint a szovjetországi kormány szerencsét kívánt az új jugoszláv kormánynak és hangsúlyozta, hogy méltóvá vált Szerbia nagy történelméhez. A Pravda megállapítja, hogy ez a hír szemszedett hazugság. Ilyen távirat sohasem ment.

Amszterdamból jelentik: (NTI) A Times jelentése szerint Jugoszlávia folytatja a katonai előkészületeket. Egyre több tartalékot hívnak be. A mai iskolabezárást a tudósítás az utolsó előkészületnek tartja az általános mozgósításra.

„A jugoszláv haderő készen áll...”

Belgrádból jelentik: (NTI) A Politika és a Vreme első oldalon feltűnően közli Szimovics tábornoknak, az új miniszterelnöknek első rendeletét, amelyben hívja a lakosságot a külföldi ügynökök által terjesztett és nyugtalanságot kelő hírektől. A rendelet szerint a kormány tovább folytatja a barátság politikáját valamennyi szomszédja felé. Ebben az értelemben megtehető mindent amit a lehetőség határai között megtehető. Ugyancsak megtiltja a lakosságnak a lakóhelyek elhagyását és a költözködést. Az állam és a nemzet érdeke azt kívánja — mondja a rendelet — hogy mindenki vedel

meze otthonát. A hadsereg, a légihad-erő és a haditengerészet készek arra, hogy teljesítsék kötelességüket. Az illetékes miniszterek csak a tervszerűen előre megállapított kiürítéseket engedélyezik és irásos utasításokban rendelik el majd a lakosság eltávolítását. Megtettek minden szükséges intézkedést, hogy megakadályozzák minden olyan csoportosulást, amelyet a helyzet nem tesz szükségessé.

Jugoszláviai német menekültek Budapesten

Budapestre jelentik: A Jugoszláviából elmenekült németek két hajója Budapestre érkezett és kikötött a Ferenc József rakparton. A Schönbrunn nevű hajón mintegy hatszáz, az Uranuson pedig ötszáz menekült volt. Elmondták, hogy helyzetük tarthatatlansága miatt kénytelenek voltak elhagyni Jugoszlávia területét, azonban az a meggyőződésük, hogy rövidesen visszatérhetnek. A menekülők elég jó állapotban érkeztek meg. Néhányukon éjszakai hálórúha van és felette a téli kabát. Egy belgrádi fiatal orvostól, aki szintén a menekültek között van, megkérdezte a Pest tudósítója, hogyan folyt le a menekülés? Elmondotta, hogy a jugoszláviai német szervek a zavargások kitörése után azonnal figyelmeztették őket, hogy a menekülés szükségessége közel van és abban a percben, amikor szükséges lesz, kéréspáros küldöncök, lovasok útján értesítenek mindenkit. Ez azonban kissé késő, illetve az események előzték meg. Így kénytelenek voltak Belgrádban a német követségen, Pancsován, Zimonyban, Zágrábban és a többi jugoszláviai városokban a német házakba menekülni. Az első éjszaka rendkívül szenvedélyes volt. A német lakosság azonban példátlan fegyelmezettséggel viselkedett. A csáktornyai német szövölgári munkások átlépték a magyar határt Nagykanizsánál. A belgrádi német követ felszólítására kellett a legközelebbi vonattal elhagyni Csáktornyát. Elmondták, hogy még további menekülők átutazása várható. Megtették a kellő előkészületeket elhelyezősükre.

A horvátok tudatában vannak értéküknek

Belgrádból jelentik: Macsek, a Politika jelentése szerint, tiltakozott a horvát bán előtt az ellen, hogy belgrádi rendőrszolgálatokkal erősítsék meg a horvátországi karhatalmat.

Zágrábról jelentik: (NTI.) „A horvátok tudatában vannak értéküknek és semmiképp sem tűrik, hogy úgy bánjanak velük, mint holmi tárgyakkal” — írja a *Hrvatski Devnik*, majd így folytatja: „Ma már senki sem hiszi, hogy a horvátok nem ismerik pontos céljaikat. Ma mindenki tisztában van azzal, hogy ebben az országban olyan nép él, amely helyesen gondolkozik. A horvát nép kész arra, hogy nemzeti történelmébe szép, becsületes és büszke oldalt írjon be.

Korlátlanul ömlik az angol arany a Balkánra

Rómából jelentik (MTI.): Olaszországban nagy figyelmet keltett Eden és az angol vezérkari főnök újabb athéni útja, melyről hétfőn este érkezett jelentés. A *Popolo di Roma* szerint a Közelkeleten fellátnak tartják, hogy Eden mindenáron közelebb akar jutni Belgráddhoz. Nyilvánvaló célja ezzel az, hogy olajat öntsön a tűzre. Edennek már vissza kellett volna utaznia Angliá-

ba, de közvetlenül Churchilltől kapta az utasítást, hogy hosszabbítsa meg balkáni tartózkodását és kövesse el mindent, hogy a tűzvészt a Balkánra is kiterjessze. Londonnak minden bizalma abban van, hogy sikerül a háborút a Balkánra is kiterjeszteni, ezért korlátlanul öntik az aranyat e cél megvalósítására.

Belgrádból jelentik (NTI.): Belgrádi politikai és diplomáciai körökben

legnap az a meg nem erősített, de meg sem cáfolt hír terjedt el, hogy Eden és Dill a közeli napokban Belgrádba szándékoznak ellátogatni.

Az *Esti Ujság* írja: Istanbulból közlik, hogy törvénytervezetet nyújtottak a nemzetgyűlés elé, amelynek alapján a vezérkar véleményezésére a tartalékosokat 45 éven felül is be lehet hívni hadiszolgálatra.

Kelet-angliai kikötőket bombázott a német légiereő

Keren és Aszmara között tovább folyik a nagy csata

Londonból jelentik (Reuter): A légiügyi minisztérium jelenté: Kedden reggel ellenséges gépek egyik kelet-angliai város ellen nagyobbarányú támadást intéztek. A támadásnak több áldozata van és jelentékeny az anyagi kár is. A keleti partvidéken leesett bombák kevés kárt okoztak. Anglia délnyugati és Wales déli részén is voltak ellenséges repülő-támadások.

Berlinből jelentik (NTI.): Keddre virradó éjszaka a német légiereő erősebb kötelékei sikeres támadást intéztek Great Yarmouth angol kikötőváros ellen. Több nagy tűz keletkezett. Támadtak ezenkívül a légiereő kötelékei egy másik fontos kelet-angliai kikötőt, de ennek eredménye még nem ismeretes.

Berlinből jelentik (NTI.): A brit légi haderő csekély erőkkkel április elsőjére virradó éjszaka berepült Észak-Németország fölé és több gyújtó- és robbanó-bombát dobott le, de katonai épületekben és hadigazdálkodási berendezésekben nem okozott kárt. Észak-Németországban egy közepes nagyságú városban néhány helyen tűz keletkezett, amit azonban a tűzoltóság még az éjjel eloltott. Nyugat-Németországban robbanóbombát ért egy kórházépületet, aminek következtében több ember meghalt és megsebesült.

Az olasz véderőfőparancsnokság jelentése szerint Kelet-Afrikában Keren és Aszmara között tovább folyik az elkeseredett harc.

Minden előkészület megtörtént a megyei és városi törvényhatósági bizottság beiktatására

A történelmi nevezetességű ülésen számos előkelőség vesz részt

Nagyvárad. Saját tud. Bihar vármegye történelmi jelentőségű megyegyűlése holnap délelőtt megy végbe. A vármegyeházán minden előkészületet befejeztek s minden intézkedés megtörtént arra, hogy az installációs közgyűlés a nap jelentőségéhez méltó keretek között történjen meg. Nemcsak a hivatali előkelőségek és a törvényhatósági tagok vesznek részt a megyegyűlésen, hanem a szomszédos vármegyék képviselői is. Értesüléseink szerint Bonczos Miklós államtitkár is részt vesz a történelmi jelentőségű megyegyűlésen. Ezenkívül több magasrangú előkelőség is bejelentette részvételét.

A főispáni és az alispáni hivatalhoz egyébként már egymásután érkeznek a jókívánságokkal és üdvözlésekkel siető városok, megyék, intézmények táviratai.

Mint már megírtuk, a megyegyűlés után ezúttal a komoly időkre való tekintettel nem lesz díszvendég. Csak az önként jelentkezők rendeznek minden formáságot mellőzve közös ebédet az Ujságíró Otthouban. Este dr. Cziffra Kálmán főispán lakásán büfét ad.

Különben a megyegyűlésre körülbelül 500 ember hivatalos, úgyhogy a megyének nagy gondot okoz a szűk teremben a vendégek elhelyezése.

Városi szakbizottságok kijelölése

Nagyvárad. Saját tud. Tegnap délután tartották meg a városházán az utolsó értekezletet a történelmi nevezetességű törvényhatósági bizottság beiktató ülése előtt. Az ünnepélyes ülésre már megtettek minden előkészületet, az értekezleten, amelyen dr. Hlatky Endre főispán, dr. Soós István polgármester és a törvényhatósági bizottság több tagja vett részt, a szakbizottságok kérdését tárgyalták le. Megállapodtak abban, hogy a szakbizottságok önállósítására a polgármester tesz javaslatot s

amennyiben azt nem fogadják el, úgy titkos szavazással választják meg a szakbizottságok tagjait.

Az ünnepélyes ülésen, amely délután 5 órakor kezdődik, számos előkelőség vesz részt. Pataky Tihor államtitkár elfoglaltságára hivatkozva, kimentette magát, de biztosan számítanak Bonczos Miklós államtitkár részvételére. Kedden este érkezik a belügyminisztérium hivatal, Sas Elemér osztályfőnök vezetésével. A vendégeket Csitáry székesfővárosi polgármester hozza magával óépkocsin.

450 ezer munkás sztrájkol az Egyesült Államok kőszénbányáiban

Newyorkból jelentik (Reuter): Hétfőn éjjelkor (greenwichi idő szerint) kedden reggel öt órakor az Egyesült Államok kőszénbányáiban 450.000 munkás beszüntette a munkát, mert a tárgyalások zsák-utcába jutottak. Roosevelt a bányászokhoz intézett táviratában, amit a *Newyork Times* szerint ultimátumnak tekinthetnek, arra kérte őket, hogy folytassák a tárgyalásokat, nehogy a nemzetvédelmet érintő iparok munkájában fennakadás álljon be.

Spanyolországban szabadon engedik a politikai foglyokat.

Madridból jelentik: (NTI.) Franco tábornok szabadlábra helyezte mindazokat a politikai foglyokat, akiknek a büntetése nem haladja meg a 12 évet.

Április tizedikéig kell beadni a Nemzetvédelmi Keresztet igénylő lapokat

A Nemzetvédelmi Kereszt igénylése ügyében küszöbön áll a kérvények benyújtására kitűzött határidő s ezért az érdekeltek mind nagyobb számban fordulnak felvilágosításért az erdélyi igénylések bizottságához, amelynek elnöke: Botár István országgyűlési képviselő, mint az Országos Nemzetvédelmi Bizottság káptalanjának tagja, a következő tájékoztatást adta:

— A Nemzetvédelmi Kereszt alapításának egyik főcélja az, hogy azokat tömörítse egy táborba, akik a hazáért és fajtájukért bármilyen áldozatra, így életük feláldozására is készen voltak és lesznek.

— Minden érdekelt igyekezzék április 10-éig beadni az igénylést. Az első kitüntetések valószínűleg már május havában megtörténnek nagy ünnepség keretében. A többi csoport dekorálása később lesz.

— Az igénylési lapok az Erdélyi Párt országos központi irodájában (Kolozsvár, Egyetem u. 8.) dr. Páll György főtitkárnál kaphatók vagy a Vitézi Széknél Benkő Béla ezredesnél.

— A kétes esetek kivizsgálására minden városban illetve megyében albizottságok alakultak.

— Erdélyből minden kérés bárhová nyújtják is be, az erdélyi csoporthoz kerül. Ezért az adminisztráció megkönnyítése végett lehelyesebb, ha az Erdélyi Párt országos irodájához küldik be a kérvényeket az én címemre és nem a 16 különféle csoport valamelyikéhez, mert akkor azoknak csak fölösleges munkátöbbletet okoz ez az eljárás.

— Az erdélyi bíráló bizottság tagjai Folkusházy altábornagy, Adorján Imre országgyűlési képviselő, báró Atzél Ede, Papp Dezső ezredes és Botár István országgyűlési képviselő. A bizottságnak gondja lesz arra, hogy minden arra érdemes igényjogosult hozzájusson a Nemzetvédelmi Kereszthez.

— A lelkészek leghelyesebben teszik, ha egyházi vezetőségeiken keresztül gyűjtik össze igényléseiket és így nyújtják be. Az április 10-iki határidő azt jelenti, hogy akik addig beadják igényléseiket, valószínűleg már az első turnusban megkapják a kitüntetést, — a többiek, ha arra méltók, a következő turnusokban.

Történelmi fontosságu kihatása lehet a német, olasz és dán hajók amerikai lefoglalásának

Tényleges háborús cselekedet-e Roosevelt újabb lépése?

Washingtonból jelentik (Német Távíráti Iroda): Roosevelt Washingtonba visszatérve, nyilatkozott a német, olasz és dán hajók lefoglalásának ügyéről és kijelentette, hogy az intézkedés személyes rendelkezés alapján történt.

Hull külügyminiszter a sajtóértekezleten nyilatkozott erről a kérdésről s azt mondotta, hogy a hajók lefoglalása: védelmi intézkedés volt. Szerinte a hajók legénysége szándékos rongálásokkal akadályozhatta volna az amerikai hajózási forgalmat. Arra a kérdésre, hogy értesítette-e az Egyesült Államok külügyminisztere a német és az olasz kormányt a hajók elkobzásáról, Hull kitérően annyit válaszolt, hogy az Egyesült Államok intézkedései hatásosabbak lesznek, mint a szavak. Kijelentette ezenkívül, hogy az elkobzott hajók végleges sorsáról nem adhat felvilágosítást.

A MTI. mexikói jelentése szerint a mexikói kormányhoz felszólítás érkezett, hogy kövesse az Egyesült Államok kormányát és foglalja le a kikötőiben lévő német, olasz és dán hajókat.

A német és olasz hajók lefoglalása

miatt Washingtonban tiltakozó lépést tettek. Az olasz tiltakozást az olasz nagykövet személyesen jelentette be és egyszersmind követelte, hogy szüntessék meg az amerikai fogházakba szállított olasz tengerészek elleni méltatlan bánásmódot.

A Popolo di Roma szerint német

hivatalos körökben kijelentik, hogy a hajóelkobzás ügye alapos tanulmányozásra szorul, mert lehetséges, hogy annak történelmi fontosságu jelentősége lesz. Még nem nyilatkoztak afelől, hogy az Egyesült Államok lépése tényleges háborús cselekménynek tekintendő-e.

Mozgalom az 1925 előtt kényszer-nyugdíjba hajtott egykori magyar köztisztviselőkért

A Nagyváradi Nyugdíjgyesület emlékirata az erdélyi képviselők útján a magyar kormányhoz

A „Nagyváradi Közalkalmazottak Segítő Egyesülete” két emlékiratot terjesztett be a visszatért keletmagyarországi és erdélyrészi képviselőknek Budapesten március 31-én megtartott bizottsági ülésén. Az egyik emlékirat az 1925 október 1-je előtt nyugdíjba kergetett vagy kényszer-nyugdíjazott volt magyar közalkal-

mazottak ügyét karolja fel és a következőképpen hangzik:

„Hazafias tisztelettel kérjük az erdélyi sérelmek tárgyalására hivatott, elsősorban a saját képviselőnkét, de egyszersmind az összes erdélyi és keletmagyarországi képviselőket, miszerint szíveskedjenek odahatni, hogy az 1941. M. E. nyugdíjellátási rendeletnek 9-ik §-át a következő intézkedéssel egészítsék ki:

„Mindazon tisztviselők és közalkalmazottak részére, akiket a magyar kormány 1919 január 1-ig nemcsak véglegesen kinevezett, hanem akik a magyar joghatályok szerint nyugellátáshoz megkövetelt 10 éves szolgálati idővel is rendelkeztek s akiket a román kormány még 1925 október 1-je előtti időben csekélyebb összegű kényszerítő nyugdíjazás alá vont, az 1919 jan. 1-től az 1925. évi január 1-ig terjedő idő, azaz összesen 5 év, a nyugellátást megállapító szolgálati időhöz, hivatalból hozzászámítandó.”

Ez emlékiratban jelzett egykori magyar közalkalmazottak kálváriás sorsa még ma is eléggé ismeretes. A román uralom a maga megerősödése után 1919. július 26-án azonnal hozzákezdett a nagyjórészt fiatal, 15—20 éves szolgálati idővel rendelkező, majdnem kizárólag magyar nemzetiségű köztisztviselők eltávolításához, még pedig úgy fegyelmi úton, mint kilakoltatással kapcsolatos átnyelvezésekkel főleg a határszéli állomásokról, de az ország belsejéből is, hogy magyar környezetükből őket kiszakítsák. Ez természetesen nem ment simán, heves sajtóharcok indultak meg, amelyek felhívták az egész magyar közvéleményt amugy is túlhevített érdeklődését. Emiatt az eltávolítások kezdetbeli hevessége alábbhagyott s kevesebb föltűnéssel igyekeztek folytatni az uralmon levők. Az eltávolítás egyénenként, majd kisebb-nagyobb csoportokban folyt főleg az 1921—22-ik években. A fegyelmi eljárásokat is mint alaptalanokat később megszüntették ugyan, de a tisztviselőket állásukból különböző címeken mégis fölmentették. Részint ren-

delkezési állományba helyezték őket, részint azzal bocsátották el, hogy nyugdíjazásuk iránt intézkedés történik.

1925 szeptemberében ezután, közvetlenül az I. román nyugdíjtörvény életbelépte előtt, tömegesen vették elő ezeket az ügyeket és az elbocsátottak részére visszamenőleg, külön folyamodásokhoz kötött lehetetlenül csekély törzsnnyugdíjat állapítottak meg. Olyan csekélyet, amely a 1929-iki Boila-féle törvény szerinti nyugdíjösszegeken is alulmaradt. Ezeket a sérelmeket majdnem minden román kormány elismerte, orvoslását egy nyugdíj-egyesítő törvény alkalmazása útján meg is ígérte, de 1940. év végéig sem történt semmi. Magyar jellegű nyugdíjgyűnek vették s nem akadt a román sovíniszta felfogásuakkal szemben egyik román kormányban se senki, aki az 1925-ig hivatalukból kiüldözött magyarok sérelmét orvosolni merete volna. A magyar idők jöttével ezeknek a szerencsétleneknek az átmeneti nyugdíja is természetesen csak annyi lett, amennyi a román nyugdíj alapján pengőre átszámítható volt.

Érdeklükben a méltányos rendezésért 1940. decemberében dr. Istvánffy Illés írt cikket a Keleti Újságban. Még a román uralom idején az összes helyi lapokban s néhány erdélyi ujságban Ulfirth József ny. m. kir. főmérnök harcolt bátor tárgyilagossággal, összehasonlítva az 1925. évi október elseje után nyugdíjazott, jórésztben román nemzetiségű közalkalmazottak bőven számított nyugdíját azokkal, akiket 1925. okt. elseje előtt a magyarok közül nyugdíjaztak nyomoruságos összegekkel. Ez 1925 előtti nyugdíjasok javára az 1200—941. M. E. sz. szabályrendelet nem tesz intézkedést s így az illetők kárára továbbra is fennmaradna az a méltánytalan elbánás, amit még a román rendelkezés okozott. A Nagyváradi Nyugdíjgyesület ennek elhárítása érdekében látta szükségesnek, hogy a képviselők útján a kormányhoz forduljon.

6 művészi 4 pengő
levelezőlap
RONA fényképésznel
Teleki P. utca 4. sz.

Budapestre érkezett Kusev bolgár földművelésügyi miniszter

Budapestről jelentik: (MTI) Kusev Dimitro bolgár földművelésügyi miniszter és felesége egyik osztályfőnöke kíséretében kedden reggel 8 óra 50-kor Budapestre érkezett. A minisztert a Nyugati pályaudvaron ünnepélyesen fogadták és báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter üdvözölte igen szívélyesen.

— Remélem — mondotta — hogy Nagyméltóságod látogatása még jobban elmélyíti a kapcsolatokat a két ország mezőgazdasága között.

Az ünnepélyes fogadtatás után a bolgár vendégek a Dunapalotába hajtottak. A bolgár földművelésügyi miniszter délelőtt koszorút helyezett a Hősök emlékművére.

Rómába érkezés után:

Szózatot intézett az olasz néphez Macuoka japán külügyminiszter

Rómából jelentik (Stefani): Macuoka japán külügyminiszter hétfőn este 7 órakor megérkezett Rómába, a zászlódiszbe öltözött ostiai pályaudvarra, ahol az előkelő személyiségek élén Ciano olasz külügyminiszter üdvözölte a fasiszta kormány nevében. A két külügyminiszter hosszasan kezelt szorított egymással. Macuoka kifejezést adott afeletti élnék megelégedésének, hogy Rómába jöhetett. A kölcsönös bemutatkozások után a külügyminiszterek elléptek a kivezényelt díszszázad arcvonalá előtt, miközben a zenekar a japán és az olasz himnuszot játszotta.

A hatalmas tömeg, amely Macuoka japán császári külügyminisztert a pályaudvar előtt és az oda vezető úton üdvözölte, a Venezia-térre vonult és a Duce-t éltette. A Duce megjelent a Venezia-palota erkélyén, mire a tömeg mámorosan éltette. A Ducenak a tömeg szünni nem akaró éjjezése miatt még háromszor kellett megjelennie az erkélyen. A hatalmas tömeg csak hosszú idő múlva Mussolini állandó életésével osztott szét.

Rómából jelentik (Stefani): Macuoka japán külügyminiszter röviddel Rómába érkezése után, a Mada-

ma Villában fogadta az olasz és a külföldi sajtó képviselőit. Kijelentette, hogy rendkívül fontosnak tartja, különösen a mostani pillanatban, a szövetségesek vezetőinek személyes érintkezését, mert ezzel hozzájárulhatnak ahhoz, hogy elejét vegyék a népek életére igen káros félreértéseknek. Utazásának másik célja — mondotta — megismerni a két nagy ország népét is. Renkivül meghatotta a lelkes fogadtatás, amellyel útján részesítették és amelyet útja jelentős megjutalmazásának tekint.

Rómából jelentik (NTI): Macuoka japán külügyminiszter Rómába érkezése után szózatot intézett az olasz néphez. A külügyminiszter hangsúlyozta, hogy Japánt és Olaszországot mindig szoros, szívélyes kapcsolatok fűzte egymáshoz. A háromhatalmi egyezményrel a japánok, olaszok és németek minden erejükkel latbavetik, hogy elérjék közös céljukat, a tartós béke létrehozását, az igazságos és egyenlő jogon alapuló új világrend megteremtésével.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a MAGYAR LAPOK-at.

SZÁNTAY JÁNOS

kalapüzeme, új helyiségében, Bazár-épület, színház oldal. Saját gyártmányun yulször és gypju kalapok gyári árban. Telefon : 12-87.

Hogyan befolyásolja a német légiereő Anglia tengeren túli behozatalát

A német légiereő és haditengerészet támadásai következtében súlyos válságba jutott Angliának tengerentúli behozatala.

A német repülő, a tengeralattjárók és legutóbb már a nagy hadihajók eredményei is ismeretesek. Sir Arthur Salter hajózási szakértő véleménye szerint Anglia heti hajótervesztése: 90.000 tonna. Churchill és Cross tengerészeti miniszter ennél jóval kevesebbet ismert be. A valószínűség azonban a veszteség ennél jóval több.

A német légiereő a hajók ellen égrehajtott támadásokon kívül kikötők ellen is igen eredményes támadásokat hajtott végre. Az itt szenvedett veszteség talán súlyosabb csapást jelent Anglia számára, mint hajóinak az elsüllyesztése.

A Szigetország még békében sem önálló. Még kevésbé képes hadseregének háborús szükségletét igen jelentős behozatal nélkül biztosítani. Megvilágításul néhány adat: 1937-ben Anglia 7 legnagyobb kikötőjében (Southampton, Bristol, Liverpool, Manchester, Hull, New-Castle, Glasgow) 435 millió font értékben 20,7 millió tonna anyagot raktak ki. Ez a mennyiség Anglia összehozatalának 42%-a. Ha a fenti 7 kikötőhöz London kikötőjének a forgalmát is hozzászámítjuk, akkor az összehozatal 70 százaléka: (értékben 82,3%-a) ezeken a kikötőkön keresztül bonyolódik le. Anglia számára a behozatal mindig fontos volt. Ma ennek a fontossága csak fokozódott. Elég csak a nyersanyagokra és az élelmiszerekre gondolnunk. Az alábbiakban néhány példa igazolja, hogy mennyire érezhető már az anyaghiány a háború szempontjából fontos cikkekben. A kimondottan katonai anyagok közül jelenleg a legnagyobb hiány a vadász- és harc repülőgépekben mutatkozik. Szükségük van légvédelmi lövegekre és löszerre, tábori lövegekre és löszerre, puskára, géppuskára, löporra, robbanó anyagra stb. Ezt mind be kell hozni. Ezekon kívül nyersanyagokban, fél- és készgyártmányokban is nagy a hiány. Be kell hozni: vasat és acéltöntvényt, nyersvasat, nemes acélt, rezet, alumíniumot, pamutot, szerszámgepeket, gépkocsikat, konzervet, bányafát stb. stb.

A felsorolásból is látható, hogy a behozott anyagok mennyisége igen jelentős. Ezt az anyagot valahol ki kell rakni a hajókból (ha ezek egyáltalán elérik Angliát). A sokféle áru kirakásához különböző kirakóberendezés és

áruraktár szükséges. A kirakott anyagot azonnal teljes egészében a kikötőből elszállítani nem lehet. Az évszázados biztonság az angol kikötők katonai szempontból igen veszélyes kialakulásához vezetett. Ez pedig abban mutatkozik, hogy az angol kikötők legnagyobb része csak bizonyos áru kirakására van képesítve (élő állat, szén, élelmiszer, gyümölcs, érc, fa, stb.). Ez békében gazdaságos és jó megoldás, gyorsítja a kirakást, de a jelenlegi háborúban jelentkező nagy hátrányát nem kell külön kiemelni.

A német légiereő által végrehajtott eredményes légitámadások következtében alig van Közép- és Dél-Angliában olyan nagyobb kikötő, amelyik ne szenvedett volna komoly károkat. Elég csak Southampton, Liverpool, Bristol, Cardiff, Portsmouth, London elleni légitámadásokra utalni. A támadások következtében a kikötő-

berendezések és raktárak legnagyobb része teljesen elpusztult. A beérkező hajók rakományát nem lehet kirakni. A veszteglésre kényszerülő hajók tonnaúrtartalma kizsárolhatatlanul marad. Ez a hajóterben fentálló nagy hiányt jelentős mértékben fokozza.

A kikötők elleni támadások következtében nemcsak a kikötőberendezések pusztulnak el, hanem az áruraktárak is. Ezeket azonnal pótolni Angliában ma lehetetlen. A tervszerű kirakás és a beérkező anyagok tárolása, szétosztása jóformán megoldhatatlan feladat.

A hajógyárak, dokkok, szerelő- és javítóműhelyek tervszerű tönkrététele következtében a hadi és kereskedelmi flottában előálló nagy veszteségek pótlása nagy nehézségekbe ütközik. A sikeres német légitámadások következtében megrongált hajók megjavítása igen lassú ütemben halad

OLVASÓKÉ A SZÓ...

A zsirpánasszal kapcsolatban a következőket tapasztaltam és úgy írom le, ahogy velem megtörtént.

Ötödik hónapja, hogy itt lakunk. Ezen idő alatt összesen 4 kgr. (négy) zsirnakvalót sikerült szerezniem Nagyvárad területén. Annak dacára, hogy húst minden húsnapon vásárolok, ottlag családomban, de zsirnak valót egyszerűen nem adnak. Nincs! Na, jó Sikerült eddig vidékről fedezni szükségletem. De most már nem, fogytán vagyok. Március 28-án reggel nyakamba vettem a város.

Elmentem Horthy M. utcán, közel Gerliczy-utcahoz R. J. üzletébe. Két hatalmas disznót vágott. Zsirnak valója azonban nincs! Azt mondta, hogy nyúzva kapta a vágóhídról (?) Csodálkoztam ezen a kijelentésen, ilyen visszás eljárást, ilyen kijelentéseket odaát nem tettek, de pillanatnyilag elhittem. S míg ott várok, hogy húst adjon, jön egy ember, hogy a tulajdonossal akar beszélni. A hentes nem szívesen, de aztán még is beengedte a másik helyiségbe. S míg nyílik az ajtó, megdöbbenéssel látom, hogy az asztalon, melyet a hentes nagy sietséggel igyekezett a testével fedezni, de már későn, 6 csodák csodája! arasznyi vastag, gyönyörű szalonna fekszik. Ezek után már nem volt kétséges, hogy egyszerűen nem szolgáltatja ki. Nem akartam botrányt sem feltűnést, csak igen erősen hangsúlyoztam, ha most rendőrt hívnék, tudom azonnal adnának, azután elmentem.

Egy másik üzletben is szerencsét próbáltam. Egy nagyon semmibe kinézésű hentes úgynevezett a kijelentést tette, hogy nyúzva kapta a disznót. (?) Közbe egy igen gyanús, segédformájú hentes vászonba csavart csomagot vitt ki az üzletből. Ez azonnal arról tanuskodott, hogy háj van benne. Ide is rendőrt kellett volna híven.

Elmentem egy Rákóczi-utí nagy hentesüzletbe, ahol havonta nehéz tízpengőket hagyok ott, de zsirnakvalót, 10 deka nem sok, de még annyit sem adok. Este szoktam vásá-

rolni. Akkor azért nem ad, mert este már nincs, ő meg nem tehet el. (S két ízben szemtanúja voltam, hogy este jutottat valakinek. Mikor ezt szóval tettem, azt felelte, hogy ott hagyták, csak most csomagolja be.) Reggel küldtem a lányt, annak megint nem ad, mert nem ismeri, holott ott vásárol; menjek személyesen.

No, most már nem babra megy, nagyon kell a zsír. 28-án reggel elmentem magam. Mit gondolt Szerkesztő ur, kaplam? Mérgesen rámküldt s közbe hajgál, csaphod a húsokkal, hogy mit gondolkod, ilyenkor még zsirnakvalót kívánni, jöjjenek el reggel, mert már elfogyott és közbe hátrafordul, hogy megnézze az órát, maga is megjegyti, hogy még csak reggel 8 óra 5 perc. De azért tovább hangoskodott, szemtelenkedett. A többi sem adott, — de amilyen neveltetlenül itt bannak az emberrel, az magabandó. Este nincs. Reggel nincs. Mikor menjek? Ott várjak tán üzletzárástól — nyitástig, hogy kegyesen kiszűrjék a szemem negyedkilóval?

Soha, soha még nem láttam, hogy Váradon is, mint Ujjaluban, zsiradékosítás lett volna, amikor sorba állnak érte az asszonyok és adnak boldog-boldogtalannak. S jut is mindenkinek, ha a hét egyik napján nem, akkor a másik napján.

Aki a húsosfazék mellett ül, az itt nagy legény. Mit macerálják az embert folyton azért a zsírért? Ugy-e, hentes urak? És a szegény nép, ki várja zsiradagoló kegyeiket, az megtanult itt némán tűrni. De meddig? Ha bár azért láttam már nem egy ízben sírva, rimánkodva, átkozódná asszonyt: honnan vegyem a zsírt, ha itt sem kapok, ahol vásárolok, — főzőm pedig kell!

Ajánlom az illetékesek figyelmébe, hogy disznóvágás napján razzitát tartson és detektíveket küldjenek ki, hogy az ilyen nagy legényekké lett henteseknek az orrukra koppintanak egy kicsit.

H. A.-né.

Világ Somogyvári Gyula

művei:

Virágzik a mandula köve 6'— P
Ne sárgulj, fűzfa! „ 8'50 P
Es Mihály barcollt „ 8'— P
Képis éllak . . . „ 7'— P
„ „ fűzve 5'— P

Kaphatók könyvosztályunkban.

előre. A híres angol hajógyártóipar teljesítményének csökkenése világosan felismerhető. Sir Arthur Salter nyíltan beismeri ezt a körülményt. Nem áll messze az igazságtól az a megállapítás, hogy Anglia hajóvesztéseit saját erejéből pótolni már nem tudja.

Az állandó német légitámadásoknak még van egy igen jelentős eredménye: Anglia termelése állandóan csökken. Bevin angol munkaügyi miniszternek az angol alsóházban tett céltzatosan derülő kijelentései (I. 21.) nem tudnak ezen a helyzeten segíteni.

Az angol szállítóhajók elleni támadások következtében nő a javítandó hajók száma. A munkateljesítmény viszont állandóan csökken. A dokkok, hajógyárak zsúfolva vannak, a hajók kijavitása igen hosszú ideig tart. Így a hajóterhiány állandóan érezhetőbbé lesz.

Anglia a háború kezdetekor nem gondolt arra, hogy a német légiereő és tengeralattjárók ilyen óriási eredményeket fognak elérni. Ma már látják a Szigetországot fenyegető komoly veszélyt. Ezt a veszélyt a legutóbbi napokban már hivatalos angol személyiségek is beismerik. A jelekből ítélve, aggodalmuk nem alaptalan!

Kivégezték a sarkadi gyilkost

Gyuláról jelentik: (MTI) A törvényszék statáriális tanácsa hétfőn tárgyalta Brnya Antal bűnperét. Brnya március 6-án éjjel Sarkadon löfegyverrel meggyilkolta Ugor János baromfi kereskedőt, annak feleségét és tíz éves fiukat. A vádlott beismerte tettét, de megbánást nem mutatott. A törvényszék kötéláltali halálra ítélte. Az ítélethozatal után a bíróság kegyelmi tanácsa alakult át, azonban a kegyelmi kérvénynek nem adott helyet és a halálos ítéletet hétfőn este hét órakor végrehajtották.

Marosvásárhely külvárosát előntötte a Maros

A Maros vízállása három méterrel magasabb a normálnál

Marosvásárehtyrol jelentik: (MTI) A Maros több helyen kilépett medréből. A város külső részéin a víz a házakba is behatolt. A vízállás közel három méterrel magasabb a normálnál. Udvarfalva, Maroskeresztur, Malomfalva, Csikszentivány és Várhegy községek víz alá kerültek. A Nyárad és a Kisküküllő szintén kilépett medréből. A marosvásárhely—szászregeni országút egy része is víz alatt áll.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Képkerepezés

Melegágyrámak és üvegek

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

Befejeződött a közigazgatási továbbképző tanfolyam

A földművelésügyi miniszter beszédében az áruellenőrzésről és a gazdasági munkabérek is viszonyairól mondott beszédet. Szabályozni kell a gazdasági munkabéreket is

Budapestről jelentik: (MTI) A belügyminiszteriumban rendezett VII-ik közigazgatási továbbképzőtanfolyam ünnepélyes záróülésén hétfőn délelőtt tartották meg a belügyminiszterium dísztermében. Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott, a földművelésügyi igazgatás egészségügyi vonatkozásairól. A miniszter többek között a következőket mondotta:

A termelés élettani követelményeit nagyobb mértékben kell a jövőben figyelembe venni. A termények és mezőgazdasági cikkek élettani ellenőrzése közigazgatási feladat. Az élelmiszerek szigorú ellenőrzésével a közegészségügyét is szolgáljuk és ezzel a termelés érdekeit is védjük. Igen nagy jelentősége van az ellenőrzésnek ép a mostani időben, amikor egyre több árut kell póttanyagokkal helyettesíteni.

A továbbiakban a gazda lakosság fákás-viszonyaival foglalkozott és rámutatott arra, hogy igen sok falusi ház rossz helyen épült, különösen az áradásos vidékeken. Az utóbbi két esztendő megmutatta hogy e tekintetben nagyon nagy feladatok állanak előttünk. A falusi lakosság részére a házhelyek szerzését és megfelelő házak építését átfogó intézkedésekkel kívánja a kormány előmozdítani.

A mezőgazdasági dolgozók egészségügyi viszonyait is megfelelő intézkedésekkel mozdítja elő a kormány.

Az előadás további részében a mezőgazdasági munkavállalók betegségi gondozásával, a balesetbiztosítással és a balesetek elhárításának módjával foglalkozott. Rámutatott a mezőgazdasági munkabérek szabályozásának messzemenő szociális vonatkozásaira. Megfelelő jövedelem nélkül a széles néprétegek nem fejlődhetnek egészséges módon.

Ezer lakosra egy orvos jut

A nagy tetszéssel fogadott előadás után dr. Johan Béla belügyi államtitkár tartotta meg előadását, amelyben megállapította, hogy az egészségügyi munka szervezésében az első feladat a megfelelő személyzet, elsősorban az orvos személyzet megteremtése.

Magyarországon kereken ezer lakosra jut egy orvos. Nekünk jelenleg csak azzal lehet számolni, hogy ezt a létszámot kellően kihasználjuk és a városok egészségügyi szolgálatának biztosítása mellett a falvakat is megfelelő orvosi ellátásban részesítsük.

A preventív intézkedésekről szólva, rámutatott arra, hogy nagy számban épültek az ország különböző részeiben egészségügyi házak. A Tbc dispenser szolgálat hat év alatt az egész ország területén ki fog épülni.

Mint a belügyminiszter már bejelentette, foglalkoznak a községi és kör-

orvosi állások államosításával. A visszacsatolt területeken levő kórházak legnagyobb részét államosították. Az állam mind nagyobb és nagyobb összeggel kénytelen hozzájárulni az egészségvédelemhez. Végül az egészségügyi szolgálatnak a közönséggel való megértetésének szükségességét fejtette és rámutatott ennek nagy fontosságára. Köszönetet mondott a közigazgatási tanfolyam rendezőinek, előadónak és hallgatóinak fáradságukért.

Ezzel a VII. közigazgatási tanfolyamot befejeztnek jelentette ki.

Vegyvizsgáló állomást és postavámot kérnek a nagyváradai kereskedők

Ülést tartott a Kereskedelmi Csarnok elnöki tanácsa

A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok elnöki tanácsa hétfőn este fontos értekezletet tartott, amelyen foglalkoztak mindazokkal az időszerű kérdésekkel, amelyek a város és a megye gazdasági fellendítésére vonatkoznak.

Az ülést Horváth Árpád elnök nyitotta meg és üdvözölte az Ipartestület képviselőjében megjelent Szabó Károly elnököt, valamint a Kereskedelmi és Iparkamara képviselőit, Latzka Sándor titkárát, dr. Cserzi Bélát és Róháy Lászlót.

A napirend előtt Ince Lipót mérnök meleg szavakkal köszöntötte Horváth Árpád elnököt abból az alkalomból, hogy miniszteri biztosnak és törvényhatósági bizottsági tagnak nevezték ki.

Az elnöki tanács azután foglalkozott a város idegenforgalmi kérdésével. Az elnöki tanács elhatározta, hogy Papp Lajost, az idegenforgalmi igazgatóját tagjai közé beválassza. Dr. Kalas László jogtanácsos javaslatára elhatározták, hogy kérni fogják az illetékes köröket a menetjegyirodáknak úgy szombat délután, mint vasár- és ünnepnapokon való nyitva-

tartását. Ezzel az utazóközönség érdekeit akarják megvédeni. Krecs László az áruaktár igazgatója a Kolozsvár és Nagyvárad közötti autóbuszforgalom beállítását kérte. Ezt annál is könnyebb megvalósítani, mert Nagyvárad és Királyhágó, valamint Csucs között már van autóbusz-összeköttetés. Ince Lipót mérnök azt javasolta, hogy a tanács járjon közbe a vasut igazgatóságánál, hogy Nagyvárad ugyanazt a menettérti jegykedvezményt kapja, mint az anyaországbeli városok. Egyben kéri a telefon-kedvezmények megadását is olyan arányban, mint a többi anyaországbeli városoknak megadták.

Az elnöki tanács astán elhatározta, hogy a legsürgősebben lépéseket tesz azért, hogy Nagyváradon vegyvizsgáló állomást és postavámot létesítsenek. Ugyanis a Nagyváradra érkező külföldi árut elvámolás végett Debrecenbe kell küldeni, ami igen megdrágítja az árut. Érthető, hogy a szükséges okmányok küldözgetése, kiegészítése mennyi kesedelmet okoz s mily körülményessé teszi a küldemények továbbítását Nagyváradra. Ugy hisszük, hogy ez az anomália könnyen elkerülhető volna, hiszen Nagyváradon van vámhivatal s ha az vagonfélekelt el tud vámolni, úgy postacsomagok se okozhatnak technikai akadályt.

A cipőkereskedők beadvánnyal fordultak az elnöki tanácshoz, hogy az járjon közbe a pénzügyigazgatóságnál az adóhaladék megadása ügyében. A kereskedők arra hivatkoznak, hogy már 7 hete nem árulhatnak és ezért legalább is havi adómoratóriumot kérnek.

A Csarnok elnöksége ebben az ügyben még a mai napon meg is tette a lépéseket.

Végül dr. Kalas László főtitkár beszámolt az elmúlt hónap eredményeiről a piaci árusok ügyében tett lépésekről, majd megemlékezett az eltávozott Pleskó András volt kereskedelmi és iparkamarai főtitkárról és üdvözölte dr. Olasz Vilmost, az új főtitkárt, aki szintén Pleskó András nyomdokain haladva igyekszik támogatni munkájában a Kereskedelmi Csarnokot.

Emke Grill

Április 1-től

Székely Klári

dízőz.

Közjegyzői kinevezések

Dr. Kotzó Jenőt, dr. Kaczián Kálmánt, dr. Petry Gyulát és dr. vitéz Keszthelyi Zoltánt nagyváradai közjegyzőkké nevezték ki

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az igazságügyminiszter dr. Cottán Vilmos szeghalmi ügyvédet Élesdre, dr. Nyári József hajduböszörményi királyi közjegyző helyettést Érmihályfalvára, dr. Rednik Gábor nagyváradai ügyvédet Margittára, dr. Kenéz Lajos nagykirályi királyi közjegyző helyettést Nagyszalontára, dr. Kotzó Jenőt, dr. Kaczián Kálmánt, dr. Petry Gyulát és vitéz Keszthelyi Zoltánt nagyváradai ügyvédeké Nagyváradra, dr. Südi Tibor szatmári ügyvédet székelyhidra királyi közjegyzővé kinevezte.

Dr. Fábián Lászlót Barótra, dr. Bálint Jánost Bánffyhunadra, dr. Rosenthal János Gusztávot és dr. Apáthy Árpádot Basztercőre, dr. Rácz Józsefet Bethlenbe, dr. S. Nagy Jenőt Csikszentmártonba, dr. Erőss Pétert Csikszerezdára, dr. Schilling Lajost és dr. Veress Jenőt Dése, dr. Radetzky Károlyt Erdődre, dr. Kottán Vilmost Élesdre, dr. Nyáry Józsefet Érmihályfalvára, dr. Veverán Györgyöt Felsővisóra, dr. Benke Antal és dr. Csiky Lászlót Gyergyószentmiklósról, dr. Ferencsik Sándort Halmiba, dr. Lukács Vilmost Kézdivásárhelyre, dr. Barabás Bélát, dr. Ferencz Józsefet, dr. Deák Gyulát és dr. Schilling Dezsőt Kolozsvárra, dr. Imreh Samut Kovásznára, dr. Rimely Károlyt Krasznára, dr. Decian Gyulát Magyarlaposra, dr. Kovácsy Albert, dr. Csiki Lászlót és dr. Tolnay Lajost Máramaroszigetre, dr. Ajtai Nagy Gábert Nagybanyára, dr. Rácz Lajost Nagyilondára, dr. Tóth Zoltánt és dr. Nagy Gábert Nagykárolyba, id. dr. Rápolti Nagy Jenőt Nagysomkútra, Bozac Emilt Naszódra, dr. Márton Istvánt Nyárádszeredára, dr. Lukácsffy Elekét Oklándra, dr. Sbarcea Simont Óradnára, dr. Ferencz Lajost Sepsiszentgyörgyre, dr. Pongrácz Ernőt Szamosujvárra, dr. Pálly M. Bélát, dr. Csengery Istvánt és dr. Pogachias János Szatmárnémetibe, dr. Szabó Bélát és dr. Ferenczy Istvánt Szászrégenbe, dr. Gyárfás Pált Székelykeresztútra, dr. Nagy Lajost Székelyudvarhelyre, dr. Ujhelyi Sándort Szilágycsehre, dr. Ajtai K. Pált Szilágysomlyóra, dr. Kósa Bélát Tasnádra, dr. Horváth Sámuel Tekére, dr. Bikfalvy Istvánt Zilahra, dr. Schimics Bélát Zsibóra, dr. Lingvay Lajost Marosvásárhelyre kir. közjegyzőkké nevezte ki.

Kétszeresére emelték a nemzetvédelmi adót Romániában.

Bukarestből jelentik: (MTI) A hadfelszerelési adót 2 százalékról négy százalékra emelték fel. A benzin és gázolin fogyasztási adóját 9.50 leiről 10.50 leire emelték kilánként.

Összeült a képviselőház

A hét végén húsvéti szünetre megy a Ház

Budapest. A Budapesti Értesítő jelenti: A képviselőház ma délelőtt összeült. Napirendjén szerepel többek között a közellátás érdekeit veszélyeztető cselekmények büntetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

amely valószínűen két-három napig tart. Azután a hét végén a Ház megkezdi húsvéti szünetét. A szerdai interpellációs ülésre 68 interpellációt jegyeztek be.

Megtalálták a Nagyvárad város milleneumi lobogóját

Nagyvárad. Saját tud. A városi főlevéltár rendezése alkalmával rendkívül értékes leltre bukkant dr. Pácz Sándor városi főlevéltáros. A levéltár egyik rejtett helyén megtalálta Nagyvárad város milleneumi lobogóját, mely alatt a város képviseltette magát a nevezetes ünnepségen.

A város színeit viselő lobogó 22 éven át pihent rejtett helyén és nemzeti színű rúdja papírba volt csomagolva. Közel félszázad után a szerdai városi beiktatáson újra hirdetni fogja a magyar dicsőséget a nevezetes lobogó a város háza dísztermében.

Belvárosi mozgóban

Ida regénye

2 órai harsogó kacagás.

Turay Ida, Jávor, Agay Irén, Gózon, Mály Gerő, Rajnay stb.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuthu. 1
MA (volt Dorian) MA**Elkésett levél**Szönényi Eva, Uray Tivadar,
Maklár, Kamarás.

APOLLOBAN

Példátlan sikerrel fut

A Manderley ház asszonya

Előadások kezdete: 1/2 5, 7 és 1/2 10 órakor

**A nagyváradai premontrei
gimnáziumban eddig őrzött
bizonyítványok és okmányok
jegyzéke**

(Ötödik közlemény.)

Juricskai Pál, született Mezőte-
legd 1905 dec. 7. kalocsai főgimn. II. o.
biz. Juricskai Zoltán sz. Rikost 1900
III. 4. el. isk. IV. oszt. biz. Kajisa San-
dor szül. Csikozmász 1900 II. 11. gimn.
VII. oszt. biz. Kalas Tibor sz. Nyirbal-
kány 1910 okt. 8. el. isk. IV. oszt. biz.
Karcis Ilona sz. Nagyvárad, 1903 V. 29.
gimn. V. oszt. biz. Katona Sándor sz.
Szakállháza 1899 III. 7. gimn. VII. o.
biz. Katz András sz. Nagyvárad 1910
VI. 3. el. isk. ért. könyv. Katz Jenő sz.
Albis 1892. II. 13. keresk. érettségi bi-
zonyítvány (eredeti). Katz Klára szül.
Beregszász 1903 IV. 14. gimn. I-A, II-A;
biz. Katz Rezső sz. Okány 1890 II. 3.
III-IV. oszt. biz. Kelepecz Domokos
sz. Jánosda 1898. okt. 20. gimn. VII. c.
biz. Kenyeres György sz. Arad 1904 IV.
3. polg. isk. III. oszt. biz. + szül. akv.
kiv. Kenyeres Imre sz. Nagyvárad 1908
nov. 24. gimn. I. oszt. félévi ért. +
szül. akv. kiv. Kenyeres Klára szül.
Nagyvárad, 1902 okt. 10. leánygimn.
IV. oszt. biz. + V. oszt. biz. Keresztény
István sz. Biharkeresztes 1901 dec. 7.
gimn. II/b. oszt. biz. Khell László sz.
Bereck 1903 VIII. 24. kereszteleési bizo-
nyítvány, Kiss B. István sz. Báránd
1883 VIII. 3. gimn. VII. oszt. biz. Kiss
Ferenc sz. Nagyvárad 1898 szept. 6.
polg. isk. I, II, III, IV. o. biz. + szül.
akv. kivonat. Kiss István sz. Báránd
1883 VIII. 3. polg. isk. IV. oszt. biz.
Kiss Jenő sz. Esztró 1899 dec. 26. gimn.
VII. oszt. bizonyítvány. Kiss Pál sz.
Szentés 1909 október 7. el. isk. IV. c.
bizonyítvány. Kiss Sándor sz. Nagyvá-
rad 1909 III. 6. el. isk. V. oszt. biz. sz.
akv. kiv. + gimn. I. oszt. félévi értesítő
Kiss Zoltán sz. Székelyvid 1903 VII. 27.
gimn. I/A. oszt. biz. Klármann Erzsé-
bet sz. Dobrest 1901 okt. 27. polg. isk.
IV. oszt. biz. Klein Imre sz. Kisujszál-
lás 1912 VIII. 29. el. isk. IV. oszt. biz.
másolat + újraolt. Klein László a be-
lényesi főgimn. IV. oszt. félévi értesítő
1919-ből. Klinghammer Béla sz. End-
rőd 1908 VI. 10. el. isk. V. o. biz. + szül.
akv. kiv. + újraolt. Kohn Ferenc sz.
Nagyvárad 1912 V. 16. szül. ért. +
újraolt. biz. Kolliner Gabriella született
Nagyváradon 1898 I. 1. gimn. VII. oszt.
biz. Kollárszky Miklós sz. Magyararka-
pucs 1896 okt. 23. gimn. III. oszt. biz.
Kondor István sz. Budapest 1902. VIII.
7. gimn. I. oszt. biz. Koszta József sz.
Bélfenyér 1897 III. 4. gimn. VIII. oszt.
bizonyítvány. Kovács Kálmán sz. Bán-
lak 1896. dec. 23. gimn. III. oszt. biz.
Kovács László sz. Endrőd 1907 VIII. 29.
el. isk. VI. oszt. biz. + szül. akv. kiv.
+ újraolt. biz.

(Folytatjuk.)

FERENC-JÓZSEF
KESERŰVIZ

**Nagyarányu birói kinevezések
és áthelyezések**

(Folytatás.)

Kormányzó az igazságügyminiszter
előterjesztésére dr. Ferencz F. Ká-
roly volt szászrégeni járásbíró a
marosvásárhelyi királyi táblához bi-
róvá, dr. Benoske Imre fehérgyarmati
királyi járásbíró elnököt a
csíkszeredai királyi törvényszékhez
tanácselnökké, dr. Péter Sámuel volt
dévai törvényszéki bírót a marosvá-
sárhelyi királyi főügyészséghez fő-
ügyészi helyettesé, Filep Imre volt
erzsébetvárosi járásbíró a sepsi-
szentgyörgyi királyi törvényszékhez
tanácselnökké, dr. Petrács Lajos volt
szászrégeni járásbíró a marosvásár-
helyi királyi járásbíróhoz alelnökké,
dr. Hatala Péter volt naszódai já-
rásbíró a marosvásárhelyi királyi
ügyészség elnökévé, dr. Szász Albert
volt mocsai járásbíró — valamennyi-
ket a III. fizetési csoport jellegének
egyidejű adományozása mellett — a
marosvásárhelyi királyi ítélőtáblához
bíróvá nevezte ki, Kovács Károly volt
kézdivásárhelyi ügyészt a kormányzó
a marosvásárhelyi királyi ügyészség-
hez, dr. Oláh Béla volt élesdi járásbi-
ró a kézdivásárhelyi királyi járásbi-
róhoz alelnökké, dr. Boga Bálint
karcsi királyi járásbíró elnököt
a marosvásárhelyi királyi tör-
vényszékhez tanácselnökké, dr. Tó-
dor János volt csíkszeredai törvény-
széki bírót a csíkszeredai királyi tör-
vényszékhez tanácselnökké, dr. Bod-
nár Andor szolnoki királyi törvény-
széki bírót a marosvásárhelyi királyi
ítélőtáblához bíróvá, dr. Gábor Lász-

ló volt kézdivásárhelyi járásbíró a
kézdivásárhelyi járásbíróhoz elnöké-
vé, dr. Zakariás Kristóf volt sepsi-
szentgyörgyi törvényszéki bírót a
sepsiszentgyörgyi királyi törvényszék-
hez tanácselnökké, dr. Maráth Jó-
zsef volt székelyudvarhelyi törvény-
széki bírót a marosvásárhelyi királyi
ítélőtáblához bíróvá, dr. Demeter
György budapesti királyi törvény-
széki bírót a marosvásárhelyi királyi
ítélőtáblához bíróvá, dr. Gál Károly
bajai királyi ügyészt a csíkszeredai
királyi ügyészség elnökévé, dr. Fejér
István szépvízi ügyvédet a csíkszeredai
királyi ügyészséghez alelnökké,
dr. Szimonisz László szászrégeni ügy-
védet a csíkszentmártoni királyi já-
rásbíróhoz elnökévé, dr. Issekutz Vik-
tor budapesti ügyvédet a marosvá-
sárhelyi törvényszékhez tanácselnök-
ké, dr. Puskás Levente dírtói ügyvéd-
et a csíkszeredai királyi járásbíró-
sághoz alelnökké, dr. Kertész Árpád
parajdi és dr. Dávid István kézdi-
vásárhelyi ügyvédek a marosvásár-
helyi királyi törvényszékhez tanácsel-
nökké, Szopós Lajos volt csíkszeredai
járásbíró a csíkszeredai királyi já-
rásbíróhoz alelnökké, Szopós
Gábor volt csíkszeredai törvényszéki
bíró a csíkszeredai királyi törvény-
székhez bíróvá, dr. Sikó József ma-
rosvásárhelyi ügyvédet a marosvásár-
helyi királyi ügyészséghez ügyészé,
dr. Bánffy György salgótarjáni kirá-
lyi járásbíró elnököt a sepsiszent-
györgyi királyi járásbíróhoz járás-
bíróvá nevezte ki. (Folytatjuk.)

Luxuscipőkre nem adnak utalványt**Megjelent a vegrehajtási utasítás
a cipőjegyek elosztásáról**

Ki kaphat cipőjegyet, vagy cipőtalpalási jegyet?

A Magyarország irja: A cipőrende-
let végrehajtási utasításával kapoco-
lathban beavatott helyen a következő
tájékoztatást adták. Minden törvény-
hatóság területén megállapítják a
bőrtalpu lábbeli, illetőleg a talpbőr
készleteket, amelyeket az egész or-
szágban utalvány alapján osztanak
szét. Az igényjogosultságot a helyi
hatóság területén megállapítják a
bőrtalpu lábbeli, illetőleg a talpbőr
igénylőknek nélkülözhetetlen szüksé-
gük van bőrtalpu lábbelire vagy tal-
palásra.

Az igénylőknek bejelentőlapon nyi-
latkoznia kell arról, hogy hány bőrtal-
pu lábbelije van. Ha a szétosztható
mennyiség kisebb mint a szükséglet,
akkor az igénylést abból a szempont-
ból is meg kell vizsgálni, hogy melyik
foglalkozás folytatásához nélkülözhe-
tlen a bőrtalpu lábbeli.

Az általános ellátás keretén belül
kell gondoskodni a közalkalmazottak
közérdekű szolgálatában szükségelt
bőrtalpu lábbeli ellátásáról abból a
szempontból, nehogy lábbeli hiány
miatt a közérdekű szolgálat megakad-
jon. Azonban a közalkalmazottak ál-
tal elöterjesztett igényléseknél is meg-
kell vizsgálni mennyiben elengedhe-
tetlenül szükséges munkájukban a bőrtal-
pu lábbeli.

A valóságban tehát a más foglalko-
zási ágakban származó szükséglet
megelőzi a közalkalmazott szükséglet-
ét, ha a közalkalmazott munkájához
nem szükséges a bőrtalpu lábbeli
használása vagy kijavítása. A bőrtal-
pu anyag gazdálkodási bizottság elsősor-
ban a széles néptömegek szükséglet-
eit elégíti ki. A bőrtalpu tehát
nem lehet luxus-számba menő cipő-
kre felhasználni, mert erre utalványt
amugy sem adnak.

**Április 15-ig be kell jelen-
teni a faggyú és cinkgálic
készleteket**

A szőlőgazdák részére a kiszolgál-
tatható rézgálic mennyiségét, mint ismer-
tes, kataszteri holdankint 16 kg-
ban állapították meg. Ez a mennyiség
csak kedvező időjárás esetén elegendő
a peronoszpóra elleni védekezés-
re. Ezért a rézgálic pótlására gondos-
kodás történt cinkgálic gyártásáról is.

A szőlőgazdák figyelmét most fel-
hívják, hogy a gyárak aszerint gyárt-
ják a cinkgálicot, amilyen érdeklő-
dést tapasztalnak a védekezőszer
iránt. Ezért minden szőlőgazda, aki
cinkgálicra igényt tart,

legkésőbb április 15-ig jelentse be
igényét a Műtrágyagyár Értékesi-
tési Rt. (Budapest, V., Árpád-
utca 8.), vagy Phoenix Kénsav és
Vegytermékek Gyár, Nagybánya.

Ezek a gyárak közlik az összes felté-
teleket is. A cinkgálic beszerzéséhez
nem kell utalvány.

A Budapesti Közlöny közölte az
ipariügyi miniszternek a faggyú for-
galmának szabályozása tárgyában ki-
adott rendeletét.

A rendelet szerint a mézárások, az
állatvágó vállalatok és a húsfeldolgo-
zó üzemek (konzervgyárak, stb.) az
általuk levágott állat faggyúját köte-
lesek bejelenteni és a faggyú össze-
gyűjtésével megbízott zsiradékgyűjtő
és elosztó korlátolt felelősségű tár-
saságnak vételre felajánlani. A ren-
delet április 15-én lép hatályba.

**Rendelet az ipari gyapjú
forgalmáról**

A Budapesti Közlöny közölte az
ipariügyi miniszternek az ipari gyapjú
forgalmának korlátozása tárgyában
kiadott rendeletét.

A rendelet szerint tímár-, szücs,
bőr- és döggypajút csak a Futura és
olyan kereskedő vásárolhat, aki erre
az ipari anyaggyártó gyapjú-
ipari bizottságtól engedélyt kapott.

A rendelet értelmében minden bőr-
feldolgozó iparos, valamint minden
olyan személy, aki üzemében állati
bőrről ipari gyapjút választ le, köte-
les mind a készletben levő, mind az
ezután elválasztott ipari gyapjút a
Futura részére vételre felajánlani.

A rendelet holnap lép hatályba.

**Módosították
a zsirkorlátozás rendeletét**

Magyar Távirati Iroda jelenti: A
közlelmészügyi miniszter rendeletet
adott ki, amely szerint az egy évesnél
fiatalabb jerke nőivarú bárány egyes
kivételektől eltekintve, közfogyaszta-
sra nem vágható le. A közlelmészügyi
miniszter rendeletben módosította a
zsír forgalmának és fogyasztásának a
szabályozásáról szóló rendelet egyes
rendelkezéseit. A rendelet értelmében
zsír jegyet április 7-étől kezdve csak
új igénybejelentés alapján lehet kiszol-
gáltatni. Igénybejelentés ellenére sem
kaphatnak zsírjegyek azok akiknek
tulajdonában egy kilót meghaladó
mennyiségű sertézsír, értészháj vagy
zsírszalonna van, továbbá, akik állan-
dóan vendéglátó iparüzemben étkez-
nek.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem
adunk vissza

Husz év előtt halt meg Károly király

Ma husz éve, hogy Magyarország
utolsó koronázott királya: Károly ki-
rály szive utolsó dobant Funchal-
ban. Akkor mi már idegen uralom
alatt vártuk az új magyar kikelet eb-
redését.

A husz esztendő
gyászforduló idején ágyuk bőmből-
nek, bombák robbannak világszerte,
de Magyarország megerősödvé, meg-
nagyobbodva áll a vértenger közepén
és bizalommal tekint a jövőbe, mert
saját ereje állította talpra

A jó Isten kegyelme erőt adott nekünk
arra, hogy elvisseljük a szenvedéseket
és hozzásegítsük Magyarországot régi
nagyágához. Husz esztendővel ezelőtt
a nemzet olyan nagy csapások után
tápszakodott fel, amelyekre gondolni
se mert volna a világháborus nemzedék
közvéleménye és íme, a magyarság szívós
akarata, építő és alkotóereje diadalmaskodott
a romokon s ma erősebb hittel néz
szembe az eseményekkel, mint valaha.
Erre tanít az elmúlt husz esztendő,
amikor most újra arra a fértúra
gondolunk, akinek utóljára volt fejen
Szent István király koronája.

FÁY ISTVÁN ÁLLAMTITKÁR
ÉS VÁSÁRHELYI JÁNOS REFORMÁTUS
PÜSPÖK ERDÉLYI KÖR-
UTJA. Marosvásárhelyről jelenti a
MTI: Fáy István államtitkár és
Vásárhelyi János püspök székelyföldi
körútjuk során ideérkeztek. A református
kollégium bejáratánál gróf Tholdalagi József fogadta
a vendégeket. Fáy államtitkár az
üdvözlésre mondott válaszában hang-
súlyozta, hogy a kormány tudja,
hogy mi a kötelessége az erdélyi re-
formátus intézmények irányában,
amelyek erős várai voltak a magyar
kulturának a megszállás alatt. Vá-
sárhelyi püspök beszédében kiemelte
azokat az erőszaktéseket, amelyeket
az erdélyi református papság és ta-
nítóság a megszállás idején a ma-
gyarság érdekében kifejtett. Vá-
sárhelyi püspök a várttemplomban
prédikációt is mondott az esti órákban.

Szálasi Ferenc nagyváradi látogatá-
sa. Nagyvárad. Saját tud. Szálasi
Ferenc, a Nyilaskeresztes Párt vezető-
je, hétfőn este Hubay Kálmán és
Málnási Ödön kíséretében erdélyi
körútja során Nagyváradra érkezett.
Itt a párhelyiségben mindhárman be-
szédet intéztek az összegyűlt párttag-
okhoz majd megbeszélést folytattak a
helyi vezetőkkel. Este pártvacsera volt
a Kispipában.

Rádió, villany, kerékpár
legolcsóbban
Ifj. Benedek és Gyarmath
Sas passage, Paplanüzlet mellett

Április 30-ig adhatók be a
nyugdíjkérvények. Nagyvárad. Sa-
ját tud. A városházáról nyert értesü-
lésünk szerint a nyugdíj iránti ké-
rvények április 30-ig nyújthatók be.
A március 31-ig beadott kéréseket
április 5-én terjesztik fel. A nyug-
díjasok felesleges torlódásnak teszik
ki magukat, ha a kérvényeket sürgő-
sen akarják iktatni.

MEGHALT SZIGETHY GYULA.
Debrecenből jelentik (MTI): Id. Szi-
gthy Gyula, a Tiszántúli Könyv- és
Lapkiadó Rt. elnöke, az Országos
Magyar Sajtókamara tagja, a Nyom-
da és Rokoniparosok Főnökegyesü-
lete vidéki alosztályának vezető egyé-
nisége, a vidéki napisajtó egyik ve-
zéralakja 62 éves korában Debrecen-
ben meghalt. Szedrán délután ne-
gyed 4 órakor temetik.

Gyorsírást, gépirást

Szabó Ferenc
okl. írásszaktanítónál tanulhat
Kossuth L. u. 11. II. em.

Husztogaszási korlátozások Svédor-
szágban. Stockholmból jelentik: (NTI)
A Svéd Távirati Iroda közlése szerint,
április elsejétől kezdve bevezetik a
husáruk adagolását. A jövőben csak
új különleges rendelkezések betartásá-
val szabad marhát, lovat, birkát, rén-
szarvast levágni. Magánháztartások fe-
jenként 500 gramm marha- vagy ser-
téstust kapnak hetenként.

Temetés. Ardelean Géza muzsi-
kus 41 éves korában meghalt. Temeté-
se április hó 2-án délután 3 órakor
lesz a Rulikovszky kápolnában. (Carit-
tas.)

"Magyar Lapok" gyűjtése az árvizkárosultakért

Ma Ujpalota és az Orsolya Zárda növendékei vezetnek a gyűjtésben

Eddigi gyűjtésünk 7418.54 P
Ujabb adományok:
Cs. L. Nagyvárad 3.— P
Spielmann Ferenc N.-várad 1.—
Orsolya Zárda N.-Várad 10.—
Orsolya Zárda gimnázium.
Nagyvárad 42.—
Orsolya Zárda Elemi Isko-
la Nagyvárad 20.60 72.60 „
Ujpalotai hívek (Bihar m.) dr
Schvoy Lajos 3, Müller Andor 2,
Ujpalotai Péter —50, Szerényi
Miklós —50, Dröner János —50,
Csóra Florian —50, Kovács János
—50, Ferbach Péter —50, Heill-
mann József —50, Pollmann An-
tal —50, Békési János —50,
Schmidt János —50, Domokos De-
meter —50, Heillmann Ferenc
—50, Heillmann Péter —50, Poll-
mann Péter —60, Pollmann Mik-
lós —50, Sasvári József —50, Pa-
lotai Jakab —50, Schmidt János
1. Nemesi Mihály 1 Gerlach János
—50, Oszvald Jakab —50, Békési
Péter 1, Kindli József —50,
Schmidt Péter —50, Schmidt Péter
—50, Hornung János 1, Hornung
Antal 1, Schmidt József —50,
Schmidt Mihály —50. Heillman
Jakab —50, Debrecenyi Antal —50,
Schmidt János 1, id. Schmidt Já-
nos 2, özv. Oswald Ferenc 2,
Schmidt Ferenc 1, özv. Schmidt
Péterné 1, Stein M. Jakab 1, Hor-
nung Ferenc —50, Párisék József
—50, Schmidt Miklós 1, Nilgész

Porcellán hangjáték Kattovitzban.
Az új felsősziláziai tartomány fővá-
rosában Kattovitzban a rendőrfőnök-
ség épületére 38 porcellánharangból
álló harangjátékot szereltek fel. A
harangjáték a német bevonulás em-
lékére a bevonuló katonák indulóját
fogja naponta egyszer eljátszani.

Svédország kivételi tilalmat léptetett
életbe. Stockholmból jelentik: Mint a
Svéd Távirati Iroda jelenti, Svédor-
szágban március 31-én 24 órától szá-
mitva, lefoglaltak minden rezet és öt-
vözetet, amely 25 százaléknál több re-
zetet tartalmaz. Április elsejétől kezdve
általános kivételi tilalmat léptetnek
életbe valamennyi áruira.

Képzőművészeti kiállítás Rómában.
A fasiszta képzőművészeknek a római
Mercati Traianei-en lévő kiállítását
most nyitotta meg Mezzasoma, a fa-
siszta párt helyettes főtitkára. A kiál-
lítás értékben méltóan képviseli a mai
fiatalabb olasz művésznemzedéket.

Áprilisban megnyílik a poseni egye-
tem. Az 1903-ban alapított poseni egye-
tem újra való megnyitásának előkészít-
ő munkálatai, melyeknek megindítá-
sát maga Hitler rendelte el, befejeződ-
tek. A megnyitás napját április 20-ban
állapították meg. Az egyetem meg-
szervezésében figyelemmel voltak az
új német egyetemi város földrajzi fek-
véséből adódó különleges szempontok-
ra. Így például a bölcsészeti, jog- és
gazdaságtudományi, természettudomá-
nyi, orvosi, mezőgazdasági és állator-
vosi karokból álló egyetem fakultásai
közül főképpen a mezőgazdasági szak
kiépítésére és gazdag felszerelésére
fordítottak sok gondot.

Tintoretto kép egy régi várad acckép alatt

Nagyvárad. Saját tudósítónktól. Az
utóbbi hónapok meghozták végre a
nagyváradi régi családoknak is azt a
jobb megélhetést, amihez a régi idők-
ben hozzászoktak. Ha még vannak is
nehézségek itt-ott, azok már csak át-
meneti jellegűek, amiknek az elmúlása
idő kérdése csupán. Lassanként min-
denütt megjelennek azok, akiket hosz-
szu éveken át sehol sem lehetett látni
s a színházi páholyok, klubok, régi vá-
rad családok idősebb és fiatalabb tag-
jaival telnek meg.

Érthető tehát, ha a változott kedve-
ző körülmények arra késztették ezeket
a régi családokat, hogy porbelepte
családi arcképeiket is megtisztogassák
a mult szomorú emlékeitől és új fény-
be öltöztessék az ősek arcképeit. Ugy
hívják ezt a műveletet, hogy képresz-
taurálás. Egy ilyen képresztaurálás az-
után meglepő felfedezéshez vezetett.

Az egyik ősrégi váradi család, —
amelynek közismert művészszeretete
több régi családi képet adott át Ma-
calik Alfréd festőművésznek hogy
tisztogassa meg azokat a portól, tűn-
tesse el a képeken keletkezett repedé-
seket. Macalik hozzá is fogott a képek
restaurálásához. Az egyik régi kép,
amely meglehetősen rossz állapotban
volt, különösen sok gondot okozott a
festőnek. Amint a por és piszokréteget
igyekezett eltávolítani, észrevette,
hogy a kép alatt másik festékréteg
húzódik meg. Közölte felfedezését a
családdal, amely megadta az engedélyt
Macaliknak, hogy a különben sem so-
kat mutatós képet távolítsa el, hátha a
alatt értékesebb kép rejtőzik?

A gyönyörű festőművész a képréteg eltá-
volításával:

ragyogóan szép tanulmányfej ke-
rült elő: és alaposabb vizsgálat
után megállapítást nyert, hogy a
kép szignatúrája nem kisebb festő-
től származik, mint az olaszok
nagy — Tintorettojától.

Ez az első eset, hogy régi nagyváradi
műgyűjtő birtokában ilyen óriási érté-
kü képet fedezzenek fel. Egy Tintoretto
kép ma százazreket ér pengőben is és
ezenkívül műtörténetileg is nagy jelen-
tősége van, mert Tintoretto tudvalevő
leg kevés kisebb méretű tanulmányi
festett és így ez a most felfedezett kép
annál nagyobb értéket képvisel.

Ugy értesültünk egyébként, hogy a
váradi uricsalád most a svédok nagy
műértőjét, Ejesle Silirpa-t hívja meg,
hogy a Tintoretto kép valódiságát meg-
állapítsa.

(—1a)

Sulyos földcsuszamlás Jassi közelé-
ben. Bukarestből jelentik: (MTI) A
baiamegyei Costesti községben, Jassi
közelében sulyos földcsuszamlás tör-
tént. A község egyrészt ki kellett ürí-
teni. A gyümölcsösök és szőlőskertek
tönkrementek. A község eddig mintegy
20 métert csuszott a patak medre felé.
A földcsuszamlás még tart és a jelek
szerint az egész falut romhadónti.

Üngyűjtők újra
kaphatók
TISZAY órásnál Rákóczi-ut 6.

összesen 7584.44 P

SPORT

Összeállították a németek ellen szereplő válogatott keretet

Magyarország válogatott labdarúgó csapata vasárnap Kölnben a németekkel veszi fel a küzdelmet. Tegnap távirati értesítés érkezett a NAC-hoz, amelyben kéri Bodolát hogy utazzon fel Budapestre és vegyen részt a válogatott szerda délutáni összeszoktató edzésén. Bodola már el is utazott a fővárosba.

Budapestről jelentik: Hétfőn a késő esti órákban érkezett jelentés szerint a szövetségi kapitány már összeállította a németek ellen szereplő válogatott keretet. A keret tagjai a következők: Kapusok: Csikós és Tóth. Hátvédek: Korányi és Kispéter. Fedezetsor: Sárosi III, Polgár Tóth, Lázár. Csatárok: Kincses, Berecz, Füzi, Balázs, Bodola, Kiszeli, Gyetvay.

Berlin: Berlin—Szófia 4:0 (2:0). Városközi mérkőzés. — Gollövők: Berndt (2), Kolzéri és Graf.

RÁDIÓ

PÉNTEK, ÁPRILIS 4.
Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek közlemények, étrend és hanglemek.
10.00 Hírek.
10.20 Legfiatalabb hegyeink születése. Irta Péja Győző dr. Felolvasás.
10.45 A dolgozó nő egészségügyi védelme. Irta Pályi Márton dr. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz.
12.10 Sívó József cigányzenekara.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizálásjelentés.
13.30 A 15. honvédelmi miniszter zenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerek.
15.20 Hochstrasser Hugó gondolkázó zongorakísérettel.
15.40 Mit főzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
15.55 Szanati József énekel/zongorakísérettel.
16.15 Híres kereskedők: A Cognac házaspár. Kislégi Nagy Dénes dr. egyetemi magántanár előadása.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Közvetítés a Gellért szállásból. — Ilmickzy László tánczenekara játszik.
17.50 Visszatért paraszti dallamok. — Irta Dincser Oszkár. Felolvasás hanglemekkel.
18.25 Zitta Emma dalokat énekel, zongorakísérettel.
18.50 Sportközlemények.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Tasnády László dr magyar nótákat zongorázik.
19.35 A Filharmoniai Társaság hangversenyének ismertetése.
19.30 A Filharmoniai Társaság hangversenyének közvetítése az Operaházból.
A szünetben Rádió a rádióról.
21.40 Hírek.
22.00 Közvetítés a Flórián kávéházból. Gáspár Lajos cigányzenekara muzsikál, Kékes Irén énekel.
23.00 Hírek német, olasz angol és francia nyelven.
23.25 Hanglemek.
24.00 Hírek.
Budapest II.
18.30 Gyorsirótanfolyam.
19.00 Tánclemek.
20.00 Hírek.
20.10 A Rádió szalonzenekara.
21.40 A kolozsvári Botanikus kert és múzeum. Berei Soó Rezső dr egyetemi tanár előadása.

Hirdetmény

Az 1901-1918. évben született hadkötelesek összeírása

Nagyvárad thj. város polgármestere 9496—1941. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

A honvédelemről szóló 1939. évi II. t. c. 78 §-a a honvédelmi minisztert arra hatalmazza fel, hogy a hadköteles korban levő oly személyek hadkötelezettségének teljesítését, akik magyar állampolgárságukat elszakított területek visszacsatolása következtében szerzik vissza, átmenetileg a törvény rendelkezéseitől eltérőleg is szabályozza.

A törvénynek ezen rendelkezése alapján a honvédelmi miniszter ur a visszacsatolt keletmagyarországi és erdélyi területeken lakó és a bécsi megállapodás szerint magyar állampolgárnak tekintendő 1901—1918. születési évfolyamokba tartozó azoknak a hadköteleseknek, akik a volt román uralom alatt annak idején

- sorozáson egyáltalán nem voltak
- sorozáson voltak, de alkalmatlan osztályozást nyertek.
- besorozottak ugyan, de ennek dacára a román hadseregben katonai szolgálatot egyáltalán nem teljesítettek, vagy ha teljesítettek is, az két hónapnál rövidebb tartamu volt, összeírásait rendelte el.

Ennek folytán felhívom az előbb említett születési évfolyamokba tartozó azokat a hadköteleseket, akik a fent megjelölt viszonyok között vannak Nagyvárad város területén bírnak állandó lakással, hogy összeírás végett a városi katonai ügyosztálynál (Városháza II. em. 26. sz.) a következő sorrendben jelentkezzenek minden délelőtt 9 órától 2 óráig:

1941. évi április 15-én 1901 évi születésűek, 16-án 1902. 17-én 1903, 19-én 1904, 23-án 1905, 24-én 1906, 25-én 1907.

26-án 1908, 28-án 1909 29-én 1910, 30-án 1911 május 1-én 1912. 2-án 1913, 3-án 1914, 5-én 1915. 6-án 1916. 7-én 1917, 8-án 1918. évi születésűek.

Azok, akik állandó lakóhelyükről huzamosabb ideig távol vannak, s attól messze tartózkodnak írásban haladéktalanul jelentkezzenek.

Személyes jelentkezés alkalmával az érdekelteknek fel kell mutatnia születési anyakönyvi kivonatát és a személyazonosságát igazoló egyéb okmányait, valamint igazoló iratot a tekintetben, hogy az 1939. évi IV. t. c. rendelkezései szempontjából nem zsidónak, vagy zsidónak minősül-e. Írásbeli jelentkezés esetén az összes személyi adatokat (születési év, hó, nap, hely, vallás, szülők neve és vallása nemzsidó vagy zsidó mivolt, állandó tartózkodási hely, városokban az utca, házszám pontos megjelölését is) be kell jeletneni.

Jelentkezni kötelesek, mert a honvédelmi törvény szerint állításkötelesek azok az állandóan az ország területén lakó férfiak is, akiknek sem a magyar sem idegen állampolgársága meg nem állapítható, illetőleg sem az egyiket, sem a másikat igazolni nem tudják.

Nem jelentkezhetnek azok, akik a vissza nem csatolt román területről valamint Óromániából menekültek, kivéve ha a magyar állampolgárságot megszerezték s azt állampolgársági (honosítási) okirattal igazolni tudják.

Az összeírásra való jelentkezés elmulasztása az 1939. II. t. c. 117. §-a értelmében kihágás, illetőleg vétség és 2 hónapig terjedhető elzárással, illetőleg 1 évig terjedhető fogházzal büntetetik.

Nagyvárad, 1941. évi március hó 24.

Dr Gyapay, h. polgármester.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleménye:

— **A Hungária balett** — közkívánatra teljesen új műsorral. Kedden délután 4 óraker és este háromnegyed 8 óraker rendes helyarákkal a világhírű Hungária balett. Ma, kedden egy napra, két előadásra sikerült a színház igazgatóságának vendégzereplésre megnyerni. A Hungária balett teljes együttese, mindkét előadásban teljesen új műsorral, itt még nem látott ragyogó ruhákkal lepi meg Nagyvárad közönségét, ami a szezon egyik művészi szenzációja lesz. A két előadás rendes helyáru. Jegyekről ajánlatos lesz elővetelben gondoskodni.

— **Cigánybáró.** Strauss operett felújító előadás szerdán és csütörtökön este, vasárnap délután 4 óraker Timár Ila és D. Kovács József vendégfellépésével eleveníti fel a színház kiváló operettjét, amit Jókai Mór írt. A színház együttese, nagy zenekara, kiegészített kórusral, különös gonddal készül a felújító előadásra. Strauss örök-szép melódikus zenéje talán soha sehol úgy nem érvényesül mint ebben az operettben. A Cigánybáró előadására sikerült Timár Ila gyönyörű hangú énekesnőt Stefi cigánylány szerepére és D. Kovács Józsefet Barinkai Sándor szerepére megnyerni, ami nagyban emelni fogja az est sikerét és fényét.

Helyáruk rendesek, úgy hgyo mindekinél alkalma nyílik a Cigánybárót megnézni. Jegyek már kaphatók a színház elővetélti pénztáránál.

Heti műsor:

Hétfő este háromnegyed 8 óraker filléres helyarákkal: **Gellérthegyi kaland.** Operett. Helyáruk 30 fillértől 120 fillérig.

Kedd délután 4 és este háromnegyed 8 óraker: **A világhírű Hungária balett.** Teljesen új műsorral. Rendes helyáruk.

Szerda este háromnegyed 8 óraker: **Cigánybáró.** Timár Ila és D. Kovács József vendégfellépésével. Rendes helyáruk. A. bérletben.

Csütörtökön este háromnegyed 8 óraker: **Cigánybáró** (Másodszor). Timár Ila és D. Kovács József vendégfellépésével. B. bérletben.

Péntek este filléres helyáruk: **Orvoskisasszony.** Helyáruk 30 fillértől 120 fillérig.

Szombat délután 4 óraker filléres helyáruk: **Iglói diákok.** Operett. — Helyáruk 30 fillértől 120 fillérig.

Vasárnap délután 4 óraker: **Cigánybáró.** Strauss operett. Timár Ila és D. Kovács József fellépésével. Rendes helyáruk.

— A fenti előadásokra jegyek már válthatók a színház pénztáránál.

Franciaország megfelelő módon válaszol az angol kalózkodásra

Vichyből jelentik (NTI): Francia kormánykörökben igen éles visszahatást keltett az angolok nemoursi támadása. Ugy látszik, Franciaország megfelelő eszközökkel válaszol az angol kalózkodásokra. Franciaország ezirányú döntése a jelenleg Párizsban tárgyalásokat folytató tenger-nagy visszatérése után várható.

Mint megbízható helyen mondják, a francia kormány az Egyesült Államok közreműködésével igen erélyesen tiltakozott Londonban az algiri felségvizeken haladó francia karaván elleni támadás miatt.

Hivatalosan még meg nem erősített értesülés szerint a Nemours mellett végrehajtott angol támadás során az angol hadihajók tüzelése következtében az algiri parton négy ember meghalt, többen megsebesültek.

SULYOS BALESET AZ ALLOMA-SON. Nagyvárad. Saj. tud. Tegnap este súlyos baleset történt az állomásnál. **Vékony Károly** villanszerelő lezuhant a szerelő létráról és olyan szerencsétlenül esett le, hogy koponyaalapi törést szenvedett. A mentők azonnal a kórházba szállították.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Elegáns különbejárato butorozott szoba, fürdőszoba használattal kiadó április 15-re. Cim a kiadóban. 174

Butorozott szoba kiadó. Sal Ferenc utca 29. 179

Adás-vétel

Használt férfi ruhát veszek bármifélet, jó áron. Molnár, Bémer tér 1, udvarban. Levelező lap hívásra házhoz megyek. 172

Rézagy éjjeli szekrényvel, madracall eladó. Balázs, Telekj u. 4. 182

Trencskó kitudó állapotban, begombolható, teveszór bélessel 12—14 éves gyermekek részére eladó. Lukács Gy. utca 56, ajtó 2. 181

Aranyat, magas áron veszek, brát, ékszer javított. Gyenge István ékszerész. Rákóczi u. 19. 753

Vendéglős ház 400 [?] ói telekkel Biharkeresztes vasútállomásnál berendezéssel és joggal együtt 3200 pengőért eladó. Berendezés és jog nélkül pedig 2200 pengőért. Felével átvethető. Erdekoldni Ladik Sándor, Nagyvárad, Mátyás király u. 52. szám iohet. 152

Ócska paplan vattát állandóan veszek. Szigligeti u. 5. Szuterin. 75

Állást nyec

Fiatal jómunkás borbély segédet és fodrásznót felvesz Botházy, Árpád vezér ut 47. 180

Rádió, villanszerelő szaküzletbe segédet keresek. Vacsí és Dobribán, Kosuth utca 7. 183

Kiadótulajdonos:

szent László-nyomda RT

Fő- és felelősszerkesztő: **Dr Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr Scheffler Ferenc**
A Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgógépén. Nagyvárad. Szilágyi Dezső-utca 5. szám.